

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 15.10.2010
COM(2010) 493 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind punerea în aplicare a Directivei 2004/81/CE privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competent

CUPRINS

1.	Introducere	4
2.	Monitorizarea și stadiul transpunerii.....	4
3.	Dispoziții generale	4
3.1.	Definiții (articolul 2)	4
3.2.	Domeniul de aplicare (articolul 3)	5
4.	Dispoziții specifice.....	5
4.1.	Informarea resortisanților țărilor terțe în cauză (articolul 5).....	5
4.2.	Perioada de gândire [articolul 6 alineatul (1)].....	5
4.3.	Protecție împotriva executării dispozițiilor de expulzare [articolul 6 alineatul (2)]	6
4.4.	Încheierea perioadei de gândire [articolul 6 alineatul (4)].....	6
4.5.	Chestiuni privind permisul de ședere (articolul 8).....	6
4.6.	Perioada de valabilitate și de reînnoire a permisului de ședere [articolul 8 alineatul (3)].....	7
4.7.	Tratamentul acordat victimelor (articolele 7 și 9).....	7
4.7.1.	Standarde de viață care pot asigura subzistența	7
4.7.2.	Asistență pentru satisfacerea nevoilor speciale ale persoanelor cele mai vulnerabile [articolul 7 alineatul (1) și articolul 9 alineatele (1) și (2)]	8
4.7.3.	Nevoi în materie de siguranță și protecție [articolul 7 alineatul (2) și articolul 9 alineatul (1)].....	8
4.7.4.	Servicii de traducere și interpretare [articolul 7 alineatul (3) și articolul 9 alineatul (1)].....	8
4.7.5.	Asistență juridică gratuită [articolul 7 alineatul (4) și articolul 9 alineatul (1)].....	9
4.7.6.	Îngrijire medicală [articolul 7 alineatul (1) și articolul 9 alineatul (1)]	9
4.8.	Minorii (articolul 10).....	9
4.8.1.	Interesul suprem al copilului [articolul 10 litera (a)]	9
4.8.2.	Accesul minorilor la sistemul educațional [articolul 10 litera (b)]	9
4.8.3.	Reprezentare juridică și identificarea familiei [articolul 10 litera (c)].....	10
4.9.	Munca, formarea profesională și învățământul (articolul 11).....	10
4.10.	Programe sau scheme (articolul 12).....	10
4.11.	Nereînnoirea permisului de ședere (articolul 13).....	10
4.12.	Retragerea permisului de ședere (articolul 14)	10

5.	Date statistice și cifre	11
6.	Concluzii	11
7.	Evoluții viitoare.....	12

1. INTRODUCERE

La 29 aprilie 2004, Consiliul a adoptat Directiva 2004/81/CE privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente (denumită în continuare „directiva”). Directiva se aplică tuturor statelor membre, cu excepția Danemarcei, Irlandei și Regatului Unit¹.

Raportul a fost întocmit în conformitate cu articolul 16 din directivă, conform căruia Comisia raportează Parlamentului European și Consiliului cu privire la punerea în aplicare a directivei menționate anterior în statele membre și propune modificările necesare.

Raportul se întemeiază pe un studiu privind punerea în aplicare a directivei². Statele membre au avut posibilitatea de a revizui și actualiza informațiile factuale.

2. MONITORIZAREA ȘI STADIUL TRANSPUNERII

Statele membre aveau obligația de a finaliza transpunerea până la data de 6 august 2006³. Comisia a contribuit la acest proces prin organizarea de reuniuni cu experții naționali. Ca urmare a expirării termenului de transpunere, au fost inițiate proceduri de încălcare împotriva a 14 state membre. Ulterior, în conformitate cu articolul 226 din tratat, Comisia a trimis opt avize motivate. În cazul a două state membre au fost adoptate decizii de chemare în fața Curții Europene de Justiție: una a fost retrasă, iar în cazul unui stat s-a pronunțat o hotărâre⁴.

Toate statele membre pentru care directiva este obligatorie au comunicat măsurile de transpunere adoptate.

3. DISPOZIȚII GENERALE

3.1. Definiții (articolul 2)

În sensul directivei, traficul de ființe umane se referă la cazuri precum cele menționate la articolele 1, 2 și 3 din Decizia-cadru 2002/629/JAI. Prin urmare, chiar dacă nu este necesar ca definiția internă să fie identică, orice definiție modificată substanțial sau restrânsă poate avea un impact negativ asupra transpunerii Directivei 2004/81/CE. În această privință, unele deficiențe au fost identificate deja în raportul Comisiei privind punerea în aplicare a decizie-cadru menționate și în documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei⁵. La data adoptării acesteia, Comisia a invitat statele membre respective să remedieze situația în cel mai scurt timp.

¹ În acest raport, „state membre” înseamnă statele membre pentru care directiva este obligatorie.

² Studiu susținut de Comisie și întreprins de Academic Network for Legal Studies on Immigration and Asylum in Europe, „Odysseus” (2007).

³ România și Bulgaria aveau obligația de a transpune directiva încă de la data aderării lor la UE.

⁴ C-2008/266, hotărârea din 14.5.2009, Comisia /Spania.

⁵ COM(2006) 187 final și SEC(2006) 525.

3.2. Domeniul de aplicare (articolul 3)

Toate statele membre aplică directiva în cazul resortisanților țărilor terțe care sunt ori au fost victime ale unor infracțiuni în materie de trafic de persoane, inclusiv în situația în care victimele au intrat în mod ilegal pe teritoriul acestor state membre.

Statele membre pot aplica directiva în cauză nu numai victimelor traficului de persoane, ci și resortisanților țărilor terțe care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale. Această oportunitate a fost valorificată de nouă state membre (AT, BE, CZ, ES, LU, MT, PT, RO, SE).

În marea lor majoritate, statele membre pun în aplicare normele de transpunere atât adulților, cât și minorilor, deși două state membre (LT, SK) le aplică numai în cazul adulților. În EE, aplicarea acestor norme în cazul minorilor face obiectul unei restricții, și anume ca punerea în aplicare să fie în interesul minorului și să se respecte drepturile acestuia.

4. DISPOZIȚII SPECIFICE

4.1. Informarea resortisanților țărilor terțe în cauză (articolul 5)

În cazul în care autoritățile competente ale unui stat membru consideră că un resortisant al unei țări terțe se poate afla sub incidența directivei, acestea informează persoana în cauză cu privire la posibilitățile oferite de această directivă.

AT, ES și LT nu au demonstrat că au îndeplinit această obligație.

Legislația din România poate pune probleme, întrucât nu precizează care este autoritatea căreia i se aplică această obligație și nici conținutul și forma informațiilor furnizate resortisanților țărilor terțe.

Sub rezerva transunerii oficiale, există indicii că unele state membre (EE, EL, NL, PL) s-au confruntat cu dificultăți de natură practică în anumite situații, în special atunci când victimele nu au fost identificate în mod satisfăcător. În unele cazuri, acest lucru a avut drept consecință faptul că presupusa victimă a fost arestată sub învinuirea de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru, deși ar fi fost o ocazie de a se acorda o perioadă de gândire (NL).

4.2. Perioada de gândire [articolul 6 alineatul (1)]

Toate statele membre acordă o perioadă de gândire acelor persoane care se află sub incidența directivei. Directiva nu prevede durata acestei perioade, ci faptul că durata ar trebui stabilită de legislația internă.

Statele membre au adoptat soluții diferite în această privință. Unele state membre (BE, CZ, EL, FR, LU, LV, SK) prevăd o perioadă unică fixă (30 de zile sau mai mult). În alte state membre se prevede numai o perioadă de gândire cu o durată minimă, în timp ce alte state (EE, FI, DE) prevăd o perioadă minimă și alta maximă (de cel mult 6 luni). Alte state membre (MT, PT, RO, SI) prevăd numai durata maximă a perioadei de gândire (2-3 luni).

În LT nu există nicio mențiune cu privire la durata perioadei de gândire, iar în IT perioada de gândire nu este reglementată prin lege în mod expres, cu toate că de obicei, în practică, se acordă această perioadă.

În PL, permisul de ședere pentru o perioadă maximă de trei luni, care poate fi acordat tuturor persoanelor care sunt victimele traficului de persoane, este considerat ca fiind echivalent cu perioada de gândire. Această dispoziție are un caracter opțional, ceea ce nu este conform cu directiva, care prevede obligativitatea perioadei de gândire.

4.3. Protecție împotriva executării dispozițiilor de expulzare [articolul 6 alineatul (2)]

Directiva interzice ca în timpul perioadei de gândire să se pună în executare un ordin de expulzare. Majoritatea statelor membre au respectat această obligație.

Cu toate acestea, în BG nu este prevăzut acest tip de protecție.

4.4. Încheierea perioadei de gândire [articolul 6 alineatul (4)]

Conform directivei, perioada de gândire se poate încheia dacă persoana în cauză a reluat contactul cu autorii faptelor în mod activ, de bună voie și din proprie inițiativă sau din motive legate de politica privind ordinea publică și de protecția securității naționale.

Mai puțin de jumătate din statele membre (BE, DE, EE, FI, FR, EL, LU, LV, MT, PL, SE, SK) au transpus această dispoziție opțională, în conformitate cu situațiile la care se referă acest articol.

În NL, perioada de gândire se poate încheia atunci când victima a precizat în timpul perioadei de gândire că nu dorește să coopereze cu autoritățile competente sau atunci când victima a părăsit țara în timpul perioadei de gândire; această situație depășește criteriile stabilite de directivă.

Dispoziția relevantă din ES poate avea o dimensiune excesiv de amplă, întrucât permite ca încheierea perioadei de gândire să aibă la bază un motiv cu caracter general, și anume faptul că autoritățile constată că cererea victimei nu este întemeiată.

4.5. Chestiuni privind permisul de ședere (articolul 8)

În ceea ce privește permisul de ședere, statele membre ar trebui să ia în considerare în mod cumulativ dacă este oportună prelungirea șederii persoanei respective pe teritoriul său în vederea anchetei sau a procedurilor judiciare, în situația în care persoana respectivă și-a manifestat cu claritate intenția de a coopera și dacă a întrerupt orice legătură cu persoanele suspectate a fi autorii faptelor.

Majoritatea statelor membre au transpus în mod corect aceste criterii.

Unele state membre (BG, LT) prevăd o dispoziție suplimentară, conform căreia victimele trebuie să prezinte unul sau mai multe documente, cum ar fi pașaportul sau viza de intrare, drept condiție preliminară pentru eliberarea permisului de ședere. Acest fapt poate aduce atingere posibilității de a beneficia în mod real de drepturile conferite de directivă, având în vedere că este posibil ca unor astfel de victime să li se fi luat, în anumite împrejurări, orice act doveditor al identității.

În conformitate cu legislația din FR, victima trebuie să introducă o plângere oficială la autoritățile competente, drept condiție preliminară pentru eliberarea permisului de ședere. În funcție de practica pe teren, acest lucru poate depăși condițiile prevăzute de directivă.

Condițiile privind eliberarea permisului de ședere menționat la articolul 8 alineatul (1) nu aduc atingere motivelor legate de politica privind ordinea publică și de protecția securității naționale.

O serie de state membre (AT, BE, DE, EE, FI, FR, LU, SE, SI) prevăd posibilitatea ca eliberarea permisului de ședere să fie refuzată din aceste motive. În unele cazuri, această dispoziție se înscrie în principiile generale în baza cărora se eliberează permisele de ședere.

În EE se poate refuza eliberarea permisului de ședere atunci când există riscul ca persoana în cauză să pună în pericol ordinea publică, siguranța publică, moravurile publice sau drepturile ori interesele altor oameni; acest lucru depășește marja stabilită de directivă.

În afară de permisele de ședere acordate ca formă de compensare pentru cooperarea cu autoritățile competente, unele state membre (AT, BE, ES, HU, IT, LU, NL, PL, SK) prevăd anumite forme de permise de ședere, în baza situației de vulnerabilitate în care se află victima. Uneori, această posibilitate este limitată la categorii specifice de persoane (de exemplu, minorii).

4.6. Perioada de valabilitate și de reînnoire a permisului de ședere [articolul 8 alineatul (3)]

Conform directivei, perioada de valabilitate a permisului de ședere trebuie să fie de cel puțin șase luni. Permisul se reînnoiește dacă sunt îndeplinite în continuare condițiile de eliberare a permisului.

În majoritatea statelor membre, perioada de valabilitate este de cel puțin șase luni (AT, CZ, FI, FR, DE, LT, LU, LV, MT, PL, RO, SE, SI) sau de un an (EL, ES, NL, PT).

În două state membre (BG, EE), fie nu există perioadă minimă de valabilitate, fie aceasta este mai mică de șase luni.

Toate statele membre prevăd dispoziții privind reînnoirea permisului de ședere.

4.7. Tratamentul acordat victimelor (articolele 7 și 9)

4.7.1. Standarde de viață care pot asigura subzistența

Statele membre au obligația de a asigura că persoanele în cauză care nu dispun de resurse suficiente să beneficieze de un standard de viață care să le poată asigura subzistența în perioada de gândire și cel puțin de același tratament după eliberarea permisului de ședere.

Marea majoritate a statelor membre prevăd în acest sens un anumit tip de sprijin fie sub formă de lichidități, fie în natură.

În AT, tratamentul este acordat numai după eliberarea permisului de ședere, însă nu există o dispoziție specifică privind asistența în perioada de gândire, în afara cazului în care victima solicită azilul. Se constată că acest lucru nu respectă cerințele directivei.

În plus, au fost constatate dificultăți practice în unele state membre în care este posibil ca tratamentul acordat să nu fie suficient pentru ca beneficiarii să aibă mijloacele adecvate de subzistență. În BG nu există dovezi că au fost înființate adăposturi pentru victime. În LT,

victimele nu beneficiază de drepturi specifice în această privință: victimele beneficiază de același tratament cu al resortisanților cu ședere ilegală din țările terțe.

4.7.2. Asistență pentru satisfacerea nevoilor speciale ale persoanelor cele mai vulnerabile [articolul 7 alineatul (1) și articolul 9 alineatele (1) și (2)]

Statele membre satisfac nevoile speciale ale persoanelor cele mai vulnerabile, inclusiv, în funcție de situație și în cazul în care legislația internă prevede acest lucru, prin acordarea de asistență psihologică. Acest lucru se aplică atât perioadei de gândire, cât și perioadei următoare datei la care a fost eliberat permisul de ședere.

Cu toate acestea, foarte puține state membre au instituit o clauză generală în acest scop.

Majoritatea statelor membre prevăd accesul la asistență psihologică prin dispoziții explicite.

În BG nu au fost înființate locații în care să se acorde asistență. În EE, accesul la asistență psihologică este acordat numai în circumstanțe agravante, iar rambursările se acordă victimelor *post factum*, prin urmare ar putea fi dificil pentru aceste victime să se bucure de acest drept în practică. În AT, LT și SK nu există dispoziții specifice care să garanteze asistența psihologică pentru victime.

4.7.3. Nevoi în materie de siguranță și protecție [articolul 7 alineatul (2) și articolul 9 alineatul (1)]

Numai câteva state membre (BG, EL, FI, FR, LV, MT, PT) au introdus dispoziții specifice privind nevoile în materie de siguranță și protecție ale persoanelor în cauză. Câteva state membre (CZ, DE, ES, LT, NL, SE, SK) se bazează pe măsurile care existau anterior cu privire la protecția victimelor.

În AT, EE și RO nu s-a demonstrat adoptarea de dispoziții naționale în acest sens.

4.7.4. Servicii de traducere și interpretare [articolul 7 alineatul (3) și articolul 9 alineatul (1)]

Un număr considerabil de state membre (BE, CZ, FI, DE, EL, ES, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SK) oferă servicii de traducere și interpretare atât înainte cât și după eliberarea permiselor de ședere.

În PL, aceste servicii sunt asigurate de ONG-uri autorizate de guvern.

În unele cazuri, beneficiile serviciilor de interpretare pot fi insuficiente din cauza unor deficiențe de natură practică, de exemplu numărul limitat de servicii acordate (EL). AT prevede acordarea serviciilor de traducere numai după eliberarea permisului de ședere, SI numai în perioada de gândire, iar BG numai în timpul procedurilor penale. EE prevede numai un „serviciu de traducere de urgență”.

Legislația din LV poate pune probleme, din cauză că nu există drepturi speciale pentru victimele traficului de persoane după eliberarea permisului de ședere.

4.7.5. Asistență juridică gratuită [articolul 7 alineatul (4) și articolul 9 alineatul (1)]

Dispoziția opțională privind asigurarea asistenței juridice gratuite a fost transpusă într-un număr considerabil de state membre (BE, BG, CZ, DE, FI, FR, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, ES, SE, PT), fiind acoperită atât perioada dinaintea eliberării permisului de ședere, cât și perioada următoare eliberării acestuia.

În EL au fost introduse dispoziții privind drepturi relevante, însă absența unor norme de aplicare poate împiedica punerea lor în practică.

4.7.6. Îngrijire medicală [articolul 7 alineatul (1) și articolul 9 alineatul (1)]

Statele membre au obligația de a asigura tratamentul medical „de urgență” în perioada de gândire și asistența medicală „necesară” după eliberarea permisului de ședere.

Toate statele membre s-au conformat acestei obligații. Câteva state membre (BE, CZ, EL, FI, NL, SE) au făcut mai mult de atât și au prevăzut asistență medicală generală, nu doar de urgență, atât înaintea cât și după eliberarea permisului de ședere. În PL și PT, asistența medicală generală se acordă după eliberarea permisului de ședere.

Nu există informații conform cărora alte state membre prevăd o gamă mai amplă de servicii pentru persoanele care dețin un permis de ședere, deși directiva încurajează acest lucru, precizând că tratamentul acordat după eliberarea permisului de ședere ar trebui să fie „cel puțin” echivalent celui acordat în perioada de gândire.

4.8. Minorii (articolul 10)

4.8.1. Interesul suprem al copilului [articolul 10 litera (a)]

Statele membre care au decis să aplice directiva în cazul minorilor trebuie să țină seama de interesele supreme ale copilului atunci când pun în aplicare dispozițiile directivei. Numai câteva state membre au prevăzut acest lucru în mod explicit în legislația internă (BE, EE, FI, MT, PT, RO, ES, SE). Alte state consideră că acest principiu este în vigoare în mod efectiv ca urmare a ratificării Convenției ONU privind drepturile copilului sau a legilor cu caracter general. Cu toate acestea, aplicarea efectivă a acestui principiu poate fi problematică.

De exemplu, numai ES, FR și MT au introdus o dispoziție specifică care să asigure că procedura corespunde vârstei și maturității copilului.

Numai BG, EL și PT au făcut uz de dispoziția facultativă [articolul 10 litera (a)] pentru a extinde perioada de gândire în cazul minorilor.

4.8.2. Accesul minorilor la sistemul educațional [articolul 10 litera (b)]

Toate statele membre prevăd accesul minorilor la sistemul educațional.

Rămâne de văzut dacă dispozițiile în RO și EE, care condiționează accesul de ședere în țară, nu vor pune probleme la punerea în practică.

4.8.3. *Reprezentare juridică și identificarea familiei [articolul 10 litera (c)]*

O mare parte din statele membre s-au conformat cerinței privind reprezentarea juridică a minorilor neînsoțiți. Cu toate acestea, în EL nu au fost stabilite norme de aplicare în care să fie prevăzute condițiile privind reprezentarea juridică.

În mai multe state membre (AT, CZ, FI, MT, PL, SE, SI) nu a fost introdusă cerința conform căreia statele membre trebuie să depună toate eforturile pentru identificarea în cel mai scurt timp a membrilor de familie.

4.9. *Munca, formarea profesională și învățământul (articolul 11)*

Statele membre definesc normele potrivit cărora posesorii permisului de ședere sunt autorizați să accedă la piața muncii, la formare profesională și la învățământ.

Toate statele membre, cu excepția RO, prevăd accesul la piața muncii a persoanelor în cauză. MT impune condiția obținerii unei autorizații de la Ministrul Justiției și Afacerilor Interne, ceea ce poate îngreuna exercitarea acestui drept de către persoanele în cauză.

Cu excepția RO, toate statele permit accesul victimelor la formare profesională și la învățământ.

4.10. *Programe sau scheme (articolul 12)*

Victimelor li se acordă accesul la programele sau schemele existente prin care se urmărește revenirea la o viață socială normală, în același timp fiind prevăzută posibilitatea ca persoanele în cauză să beneficieze de facilități specifice.

Toate statele membre permit participarea victimelor la programele care în mod normal vizează victimele traficului de persoane sau, mai general, imigranții. Cu toate acestea, numai trei state membre (CZ, FI, LV) au valorificat oportunitatea de a lansa programe adresate în mod special acestor victime.

Nici un stat membru nu a condiționat reînnoirea permisului de ședere de participarea la programele sau schemele relevante.

4.11. *Nereînnoirea permisului de ședere (articolul 13)*

O mare parte din statele membre nu reînnoiesc permisul de ședere dacă nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 8 alineatul (2) sau dacă s-a pus capăt procedurilor relevante în baza unei decizii adoptate de autoritățile competente.

Unele state membre (BE, CZ, FI, LU, NL) prevăd posibilitatea de a se acorda victimelor un permis de ședere permanentă după încheierea procedurilor sau atunci când victima a rămas o anumită perioadă de timp în țara respectivă.

4.12. *Retragerea permisului de ședere (articolul 14)*

Permisul de ședere poate fi retras în orice moment dacă nu mai sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea permisului, în special în cazurile menționate la articolul 14 literele (a) - (e).

Criteriile de retragere a permisului de ședere sunt diferite în legislațiile statelor membre.

Unele state membre (BE, DE, EL, LU, MT, RO) au prevăzut condiții stabilite în baza celor menționate la articolul 14. Alte state membre (BG, CZ, ES, FR, EE, LV, NL, PT, SK) au introdus criterii mai restrictive de retragere.

În SE și LT, permisul de ședere poate fi retras dacă persoana în cauză figurează pe lista persoanelor aflate sub interdicția de a intra în țările respective. Criteriul sănătății publice (LT), utilizarea abuzivă a permisului de către posesorul acestuia (PL), furnizarea de informații false ori falsificate privind identitatea (FI și SI), furnizarea de informații incorecte sau dispariția împrejurărilor pe baza cărora s-a obținut permisul (SE) reprezintă alte motive de retragere a permisului. Motivele menționate anterior par să depășească domeniul de aplicare a articolului 14.

5. DATE STATISTICE ȘI CIFRE

Numai câteva state membre au putut să furnizeze date cu privire la numărul de permise de ședere acordate ca urmare a transpunerii directivei, și foarte puține state membre au informat Comisia cu privire la perioadele de gândire.

Din datele disponibile⁶ cu privire la permisele de ședere pentru victimele traficului de persoane rezultă că impactul directivei diferă considerabil. În anumite state membre (BE, IT, NL, FR, DE), numărul de permise a fost semnificativ, în unele cazuri fiind mai mare de 100 de permise pe an. În alte state membre cifrele au fost considerabil mai mici, în majoritatea cazurilor între 1-20 pe an (CZ, FI, HU, PL, SE). În alte state membre nu s-au acordat permise de ședere pe această bază ori nu au fost furnizate informații (BG, EE, ES, LV, LT, RO, SI, SK).

Trebuie menționat că este posibil ca datele disponibile să nu fie comparabile în totalitate, întrucât unele state membre pot acorda permise de ședere din motive umanitare, însă eliberarea acestora nu este limitată la victimele traficului de persoane sau nu este condiționată de cooperarea victimelor cu autoritățile competente.

Pentru obținerea unor date statistice mai complete și mai fiabile privind aplicarea directivei, Comisia va examina opțiunile tehnice pentru colectarea datelor referitoare la permisele de ședere acordate în temeiul normelor de transpunere a directivei, în contextul colectării de date, organizată în temeiul articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 862/2007.

6. CONCLUZII

Evaluarea deplină a eficacității directivei nu se poate efectua doar pe baza cifrelor disponibile, totuși impactul acesteia pare să fie insuficient din perspectiva datelor globale privind victimele traficului de persoane în UE. Victimele identificate în unele state membre numără câteva sute sau chiar peste două mii pe an⁷, însă numărul de permise de ședere emise în temeiul directivei este rareori mai mare de 20 pe an.

⁶ Datele au fost colectate pe baza cererilor ad-hoc prezentate în vederea întocmirii Raportului Odysseus, evaluarea impactului în legătură cu propunerea de directivă-cadru privind traficul de persoane și, mai recent, prin intermediul punctelor de contact naționale ale Comitetului pentru integrare și azil.

⁷ „Global Report on Trafficking in Persons”, februarie 2009, Oficiul pentru Droguri și Criminalitate al ONU.

Chiar dacă o parte din victime nu se califică în temeiul acestei directive (de exemplu, din cauză că nu sunt resortisanți ai țărilor terțe), diferența dintre victimele identificate și persoanele care au făcut uz de permisele de ședere specifice este remarcabilă. Acest lucru poate fi un indiciu că nu se valorifică deplin potențialul directivei de a desființa rețelele de traficanti și, în același timp, de a proteja drepturile victimelor.

Cu toate că, în mod evident, unele deficiențe menționate în acest raport nu sunt grave, unele dintre ele pot constitui un obstacol în aplicarea corectă a directivei. În plus, astfel cum se arată de către statele membre, este posibil ca unele victime să ezite să recurgă la aceste mecanisme. Cu toate acestea, se poate presupune, de asemenea, că directiva ar fi mai bine înțeleasă și valorificată dacă se acordă victimelor un acces mai eficient la informații privind oportunitățile de care dispun. Îmbunătățirea furnizării de informații ar necesita eforturi sporite din partea autorităților competente ale statelor membre, precum și din partea organizațiilor neguvernamentale și asociațiilor, conform dispozițiilor articolului 5.

Respectarea deplină a dispozițiilor directivei referitoare la modul de tratare a victimelor în cursul perioadei de gândire sau la permisele de ședere reprezintă un alt mod de a determina victimele să valorifice deplin schema.

Din datele statistice rezultă, de asemenea, faptul că posibilitatea de a se acorda permise de ședere temporară victimelor care, din diferite motive, nu cooperează cu autoritățile competente, poate spori în mod semnificativ numărul victimelor care beneficiază de ședere legală în statele membre.

7. EVOLUȚII VIITOARE

Lupta împotriva traficului de persoane reprezintă o maximă prioritate în domeniul libertății, securității și justiției.

În vederea intensificării acțiunilor împotriva acestui tip de infracțiune au fost adoptate mai multe inițiative importante care au impact și asupra politicii în domeniul imigrației. Comunicarea Comisiei din 10 iunie 2009⁸ adoptată înainte de Programul de la Stockholm a evidențiat că toleranța față de traficul de persoane trebuie să fie zero și că trebuie investite resurse adecvate, *inter alia* în vederea simplificării condițiilor de eliberare a permiselor de ședere pentru victime. Programul de la Stockholm⁹ a evidențiat faptul că lupta împotriva traficului de persoane trebuie să mobilizeze toate mijloacele de acțiune, care să reunească prevenția, aplicarea legii și protecția victimelor. S-a precizat că toate competențele Uniunii ar trebui valorificate în mod optim pentru a se realiza o politică bine coordonată și consolidată a UE. Comisia a fost invitată să propună măsuri viitoare pentru protejarea și asistarea victimelor printr-o gamă largă de măsuri¹⁰.

În acest context, drepturile minorilor au beneficiat de o atenție specială. În Programul de la Stockholm s-a arătat că acei copii care se află în situații de mare vulnerabilitate vor beneficia de o atenție specială, în special în contextul politicii în domeniul imigrației (minorii neînsoțiți,

⁸ COM(2009) 262 final.

⁹ Documentul 17024/09 al Consiliului.

¹⁰ Directiva 2009/52/CE privind sancțiunile la adresa angajatorilor a fost inspirată parțial, de asemenea, de schema prevăzută de Directiva 2004/81/CE. Aceasta prevede stabilirea de facilități comparabile privind eliberarea permiselor de ședere pentru resortisanții țărilor terțe implicați în proceduri penale privind condițiile de muncă prestată în regim de exploatare sau angajarea ilegală a minorilor.

victimele traficului de persoane etc.). În conformitate cu Planul de acțiune privind minorii neînsoțiți¹¹, UE și statele membre ar trebui să consolideze acțiunile referitoare la copiii care sunt victimele traficului de persoane, prin intermediul asistenței care ar trebui să includă cel puțin măsurile prevăzute de Directiva 2004/81.

Comisia a adoptat deja măsuri pentru a răspunde acestor solicitări. La 29 martie 2010, Comisia a prezentat o propunere legislativă care va consolida protecția victimelor și sprijinul acordat victimelor¹². În plus, pentru 2011 este programată o nouă strategie integrată privind combaterea traficului de persoane și măsurile de protecție și asistarea a victimelor¹³. În plus, în propunerile din 2008 și 2009 ale Comisiei de modificare a directivelor privind condițiile de recepție și de calificare se menționează că victimele traficului de persoane trebuie considerate persoane vulnerabile, cu nevoi speciale care trebuie rezolvate în mod corespunzător. În plus, Comisia a lansat o consultare publică și desfășoară o evaluare a impactului în vederea prezentării în 2011 a unui pachet de măsuri privind victimele criminalității și violenței, în general.

În prezent se ia în considerare adoptarea unor măsuri suplimentare de natură să sporească potențialul legislației în domeniul imigrației de a combate traficul de persoane și de a consolida protecția acordată victimelor. În acest context, Comisia poate lua în considerare necesitatea modificării directivei, inclusiv posibilitatea de a se elibera permise de ședere temporară în baza situației de vulnerabilitate a victimelor, însă nu neapărat cu condiția de a coopera cu autoritățile competente. Alte modificări ar putea include ca durata perioadei de gândire acordată victimelor să fie specificată; să se consolideze cadrul privind tratamentul acordat victimelor, în special în ceea ce privește minorii, să se consolideze obligația informării victimelor cu privire la drepturile lor.

Comisia va examina toate cazurile în care au apărut probleme privind punerea în aplicare a directivei. Acest lucru poate presupune contactarea statelor membre și/sau lansarea măsurilor procedurale necesare pentru cazuri de nerespectare, dacă este cazul, în conformitate cu articolul 258.

¹¹ COM(2010) 213 final.

¹² COM(2010) 95 final.

¹³ A se vedea Planul de acțiune: COM(2010) 171 final.